

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoE/50/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514203183
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Mruškovičová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8514203183.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ul. Pribinova č. 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ul. Kubániho č. 16, proti povinnému Z. G., bytom ul. S. č. XXXX/XX, N. Y., v konaní o vymoženie pohľadávky vo výške 1.575,80 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 4Er/343/2014-18 zo dňa 11. júla 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvého stupňa.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Ľuboša Sidorjáka, Exekútorský úrad Košice zo dňa 29.05.2014 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Pri rozhodovaní sa zameril na kontrolu exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a rozhodcovskej doložky, ktorá bola podkladom pre konanie rozhodcovského súdu berúc do úvahy kritériá, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky, a teda či rozhodcovská doložka nespôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Uzavretú zmluvu o úvere ako aj rozhodcovskú zmluvu posúdil súd prvého stupňa ako formulárové zmluvy, ktorých obsah druhá strana nemá možnosť meniť a ktoré oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania dohôd rovnakého druhu a neurčitého počtu. Predmetná rozhodcovská zmluva má síce formálne charakter rozhodcovskej zmluvy a netvorí súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Jej znenie taktiež zodpovedá požiadavke § 53 ods. 4 písm. r) zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), keď nevyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s veriteľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Napriek tomu, súd prvého stupňa posúdil túto rozhodcovskú zmluvu ako neplatnú, pretože nespĺňa podmienku individuálneho dojednaní. Rozhodcovská zmluva bola vopred pripravená oprávneným, povinný sa s ňou síce mohol oboznámiť pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť jej obsah. Zákon síce nevylučuje možnosť riešenia sporov v rozhodcovskom konaní aj v spotrebiteľských veciach, súd prvého stupňa však bol toho názoru, že ak má byť rozhodcovská zmluva, resp. doložka uzavretá so spotrebiteľom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, a teda ako individuálne dojednaná, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje predovšetkým informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Z predloženej rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že povinnému sa poskytli jasné a zrozumiteľné informácie, predovšetkým, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní a aké sú jeho dôsledky. Značné znevýhodnenie dlžníka ako spotrebiteľa pri jeho obrane v rozhodcovskom konaní oproti jeho možnostiam v riadnom občianskom konaní spôsobuje podľa súdu prvého stupňa aj postup rozhodcovského súdu upravený v jeho rokovacom poriadku.

Takúto rozhodcovskú zmluvu za vyššie uvedených okolností spolu s absenciou individuálnosti jej dojednania považoval súd prvého stupňa za neprimeranú zmluvnú podmienku. Takéto dojednanie dosahuje intenzitu hrubého nepomeru zmluvnej podmienky v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s príslušnými ustanoveniami, najmä § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neplatnosť. Za takéhoto stavu potom vo veci rozhodol orgán, ktorý na to nemal právomoc, čo je jednou zo základných podmienok právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu, na ktorú musí súd pri posudzovaní žiadosti o udelenie poverenia prihliadať.

Na základe uvedeného súd prvého stupňa žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, ktorý navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania. Namietal postup súdu prvého stupňa, ktorý viedol k posúdeniu rozhodcovskej zmluvy ako neplatného úkonu. Rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o úvere, ale bola samostatným právnym úkonom, ktorého uzavretie je možnosťou, nie povinnosťou, preto spĺňa charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Exekučný súd vychádzal len z ničím nezdôvodniteľnej domnienky, kedy predloženie predtlačenej zmluvy by automaticky malo znamenať, že nejde o individuálnu dohodu. Oprávnenému potom nie je zrejmé, ako si súd predstavuje znenie rozhodcovskej zmluvy bez dohody zmluvných strán o tom, ako sa budú spory zo zmluvy o úvere riešiť s dodržaním ustanovení Občianskeho zákonníka o určitosti a zrozumiteľnosti právneho úkonu. Poučenie povinného o možnosti neuzatvoriť rozhodcovskú zmluvu bez akýchkoľvek následkov na uzavretie hlavnej zmluvy o úvere je hneď v úvode rozhodcovskej zmluvy. Mal za to, že rozhodcovská zmluva bola platne uzavretá a povinný mal možnosť od nej jednostranne odstúpiť do 14 dní od jej uzavretia. V tomto smere ponecháva súd stranou a bez akéhokoľvek argumentu význam a právne dôsledky odstúpenia. V prejednávanej veci rozhodcovská zmluva nie je súčasťou všeobecných podmienok, resp. inej zmluvy, a súčasne povinný pri odmietnutí ju uzavrieť, mohol bez akýchkoľvek dôsledkov uzavrieť zmluvu o revolvingovom úvere. Oprávnený preto považuje danú rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú. Rozhodcovská zmluva by ale ani v prípade, ak by nebola individuálnym dojednaním, nemohla byť podľa oprávneného posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka. Z formulácie zmluvy vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené buď v konaní pred všeobecným súdom alebo pred rozhodcovským súdom. Zmluva neobsahuje povinnosť postupovať výlučne prostredníctvom rozhodcovského konania pri riešení sporov, nezrovnalostí, nárokov medzi zmluvnými stranami atď. Postup v rámci rozhodcovského konania vyplývajúci z rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu žalovanému (v tomto prípade povinnému) neberie možnosť uplatniť svoje práva v rozhodcovskom konaní. Odvolával sa tiež na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3M Cdo 14/2011 zo dňa 22.11.2012 a na uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoE/372/2013 zo dňa 21.11.2013 a sp. zn. 1CoE/328/2013 zo dňa 10.12.2013, ako aj na uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoE/4/2014-42 zo dňa 31.01.2014.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že uznesenie je správne preto ho potvrdil.

Súd prvého stupňa v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojuje náležité odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvého stupňa aj bez návrhu prioritne riešil, bola otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy. Najvyšší súd SR už vo viacerých svojich rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 Najvyšší súd SR judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom

prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu SR vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1. novembra 2011.

Odvolačný súd nevidí žiaden dôvod na to, aby sa uvedené závery nemali vzťahovať aj na stav, keď rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej zmluve pretože podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky, obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet.

Odvolačný súd sa pri rozhodovaní riadil aj spoločným stanoviskom občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. septembra 2010 podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. decembri 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008.“

Odvolačný súd rovnako nevidí dôvod ani na odklon od právneho názoru, ktorý by mal byť oprávnenému známy z viacerých uznesení tunajšieho odvolacieho súdu sp. zn. 6CoE 73/2012, 6CoE 74/2012, 6CoE 95/2012, 6CoE 16/2012, 6CoE 12/2011, 6CoE 173/2011, 6CoE 1/2012 20CoE 40/2012, 20CoE 70/2012, 20CoE 73/2012, 20CoE 132/2012, 20CoE 200/2012, 20CoE 210/2012 (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci I. ÚS 610/2012). Rozhodcovský rozsudok bol založený na rozhodcovskej zmluve. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012).

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj na situáciu, keď zmluvný vzťah (hlavný a vedľajší) bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodcovský súd podľa výberu zmluvnej strany podávajúcej žalobný návrh. Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy odvolací súd vidí tiež v geografickom faktore v zmysle ustálenej judikatúry. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná

vzdialenosť bydliska povinnej od miesta rozhodcovského konania je podľa názoru odvolacieho súdu odradzujúca (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 - C-244/98 Oceano grupo editorial).

Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-243/08 Pannon).

Na záver je potrebné zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku s cieľom dosiahnuť ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. Rozsudok Georgiadis proti Grécku zo dňa 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; Rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku zo dňa 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú zmluvu nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal, lebo oprávnený nebol v odvolacom konaní úspešný a ostatným účastníkom v jeho priebehu žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.